

Europese Raad

**Brussel, 21 oktober 2022
(OR. en)**

EUCO 31/22

**CO EUR 27
CONCL 6**

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Bijeenkomst van de Europese Raad (20 en 21 oktober 2022) – Conclusies

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies die de Europese Raad op bovengenoemde bijeenkomst heeft aangenomen.

I. OEKRAÏNE / RUSLAND

Escalerende agressie van Rusland

1. De Europese Raad besprak de escalerende Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, die de Europese en de mondiale vrede en veiligheid in gevaar brengt. De Europese Raad is vastbesloten desinformatie tegen te gaan, die wordt verspreid om onze gezamenlijke inspanningen ter verdediging van de soevereiniteit van Oekraïne en van de op regels gebaseerde internationale orde teniet te doen. Hij herhaalt dat Rusland als enige verantwoordelijk is voor de huidige energiecrisis en economische crisis.
2. De Europese Raad veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de recente willekeurige raket- en droneaanvallen van Rusland tegen burgers, burgerobjecten en civiele infrastructuur in Kyiv en in heel Oekraïne. Hij veroordeelt ook de acties van Rusland in de Oekraïense kerncentrale van Zaporizja en benadrukt dat de Europese Unie de inspanningen van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie ter handhaving van de veiligheid, beveiliging en veiligheidsmaatregelen van de faciliteit steunt.
3. De verklaring van 30 september 2022 indachtig en in overeenstemming met de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 12 oktober 2022, herhaalt de Europese Raad dat hij de illegale annexatie van de Oekraïense regio's Donetsk, Loehansk, Zaporizja en Cherson door Rusland ondubbelzinnig veroordeelt en krachtig verwerpt. Net als in het geval van de Krim en Sebastopol zal de Europese Unie deze illegale annexatie nooit erkennen. De unilaterale besluiten van Rusland zijn een doelbewuste schending van het VN-Handvest en negeren op flagrante wijze de op regels gebaseerde internationale orde. Rusland heeft geen legitieme basis voor enigerlei actie op het grondgebied van Oekraïne.
4. De Europese Raad bevestigt andermaal zijn volledige steun voor de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne. In overeenstemming met het VN-Handvest en het internationaal recht oefent Oekraïne zijn inherente recht op zelfverdediging tegen de Russische agressie uit. Het heeft het recht om alle bezette gebieden binnen zijn internationaal erkende grenzen te bevrijden en weer volledig onder controle te krijgen.

5. De Europese Raad eist dat Rusland al zijn strijdkrachten onmiddellijk, volledig en onvoorwaardelijk terugtrekt uit het gehele grondgebied van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen, zoals de Algemene Vergadering van de VN heeft geëist, en dat het stopt met alle hybride aanvallen tegen Oekraïne.
6. Oorlogsmisdrijven tegen Oekraïners, waarvan er steeds meer bewijs is, en de aanhoudende vernietiging van civiele infrastructuur vormen een grove schending van het internationaal recht. De Europese Unie herhaalt vastbesloten te zijn Rusland en alle daders en medeplichtigen ter verantwoording te roepen, en haar krachtige steun te verlenen aan het onderzoek van de Aanklager van het Internationaal Strafhof. De Europese Raad erkent de inspanningen van Oekraïne om verantwoordingsplicht te waarborgen, ook voor het misdrijf agressie tegen Oekraïne. Hij verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de Commissie na te gaan welke mogelijkheden er zijn om volledige verantwoordingsplicht te waarborgen.
7. De Europese Unie heeft haar beperkende maatregelen tegen Rusland verder aangescherpt en is bereid dit te blijven doen. De Europese Raad benadrukt hoe belangrijk het is dat deze maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd, en dat omzeiling en het faciliteren daarvan worden voorkomen. Hij roept alle landen op zich bij de EU-sancties aan te sluiten. De inspanningen op dit gebied moeten worden opgevoerd. De Europese Raad besprak hoe de collectieve druk op Rusland verder kan worden verhoogd om een einde te maken aan deze aanvalsoorlog.
8. De Europese Raad benadrukt dat het belangrijk is dat alle EU-lidstaten dezelfde procedure hanteren om visa af te geven aan Russische aanvragers, en is ingenomen met de geactualiseerde richtsnoeren van de Europese Commissie.
9. De Europese Unie zal Oekraïne steunen zolang dat nodig is. Zij zal Oekraïne krachtig blijven ondersteunen op politiek, militair en financieel gebied, onder meer voor zijn liquiditeitsbehoeften, en zal haar humanitaire respons blijven opvoeren, met name ter voorbereiding op de winter. Het besluit om een militaire bijstandsmissie van de EU ter ondersteuning van Oekraïne uit te voeren, is door de Raad vastgesteld, net als het recente besluit om de steunmaatregelen in het kader van de Europese Vredesfaciliteit ter ondersteuning van de Oekraïense strijdkrachten verder te versterken. De Europese Raad prijst de werkzaamheden ter plaatse van de civiele adviesmissie van de EU in Oekraïne.

10. De Europese Raad roept ertoe op de resterende 3 miljard EUR macrofinanciële bijstand aan Oekraïne tijdig beschikbaar te stellen. Hij verzoekt de Commissie om met een meer structurele oplossing te komen voor het verstrekken van bijstand aan Oekraïne, en de Raad om daaraan te werken. Het potentieel van de associatieovereenkomst en van de diepe en brede vrijhandelsovereenkomst met Oekraïne moet ten volle worden benut om de toegang van het land tot de eengemaakte markt te vergemakkelijken.
11. De Europese Unie is vastbesloten de hulp aan en de rehabilitatie en de wederopbouw van Oekraïne te ondersteunen, samen met internationale partners en internationale financiële instellingen. In de aanloop naar de internationale conferentie van deskundigen in Berlijn op 25 oktober 2022 besprak de Europese Raad de governance en de financiering van deze inspanningen, met inbegrip van hervormingen. Voorts verzoekt de Europese Raad de Commissie, onder verwijzing naar zijn conclusies van 30 en 31 mei 2022, opties in overeenstemming met het EU- en het internationale recht aan te reiken voor de aanwending van bevroren tegoeden ter ondersteuning van de wederopbouw van Oekraïne.
12. Oekraïne heeft zich bereid verklaard tot een rechtvaardige vrede, hetgeen moet inhouden dat zijn bij het VN-Handvest beschermde recht op territoriale integriteit en soevereiniteit worden geëerbiedigd, dat zijn vermogen om zichzelf in de toekomst te verdedigen wordt gevrijwaard, dat zijn herstel en wederopbouw worden verzekerd – waarbij onder meer moet worden onderzocht of daarvoor Russische middelen kunnen worden aangewend – en dat verantwoording wordt afgelegd voor tijdens de oorlog door Rusland gepleegde misdrijven.
13. De Europese Raad dringt er bij de Belarussische autoriteiten op aan de Russische aanvalsoorlog niet langer te faciliteren door Russische strijdkrachten het Belarussische grondgebied te laten gebruiken en steun te verlenen aan het Russische leger. Het Belarussische regime moet zijn verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht volledig nakomen. De Europese Unie blijft bereid om snel aanvullende sancties op te leggen aan Belarus.
14. De Europese Raad veroordeelt ook met klem de militaire steun aan de Russische aanvalsoorlog van de Iraanse autoriteiten, die moet worden stopgezet. In dit verband is de Europese Raad ingenomen met de op 20 oktober 2022 aangenomen EU-sancties.

Voedselzekerheid

15. Rusland is, door voedsel als wapen in te zetten in zijn oorlog tegen Oekraïne, als enige verantwoordelijk voor de mondiale voedselzekerheids crisis die het daardoor heeft teweeggebracht. De Russische aanvalsoorlog heeft geleid tot verstoringen van de landbouwproductie, de toeleveringsketens en de handel, waardoor de mondiale voedsel- en meststoffenprijzen tot ongekeende niveaus zijn gestegen. Dankzij de solidariteitscorridors tussen de EU en Oekraïne konden aanzienlijke hoeveelheden Oekraïense gewassen, landbouwproducten en meststoffen worden uitgevoerd naar de landen die deze het meest nodig hebben. De Europese Unie zal de efficiëntie van alle solidariteitscorridors blijven verbeteren. De Europese Raad steunt de oproep van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties om het Zwarte Zee-graaninitiatief van de VN, dat in november afloopt, te verlengen. De EU-sancties tegen Rusland houden geen verbod in op de uitvoer van landbouw- of voedingsproducten tussen derde landen en Rusland.

II. KRITIEKE INFRASTRUCTUUR

16. De Europese Raad veroordeelt met klem de sabotage van kritieke infrastructuur, zoals die van de Nord Stream-pijpleidingen. De Europese Unie zal op elke opzettelijke verstoring van kritieke infrastructuur en op elke andere hybride actie eensgezind en vastberaden reageren. De Europese Raad roept de lidstaten op dringende en doeltreffende maatregelen te nemen, en met elkaar, met de Commissie en met andere relevante actoren samen te werken om de veerkracht van kritieke infrastructuur te vergroten. Er moet snel verder worden gewerkt aan het voorstel voor een aanbeveling van de Raad over een gecoördineerde aanpak van de Unie ter versterking van de veerkracht van kritieke infrastructuur, die onder meer de tijdige uitvoering inhoudt van de herziene richtlijn beveiliging van netwerk- en informatiesystemen (NIS 2-richtlijn) en van de richtlijn betreffende de veerkracht van kritieke entiteiten.

III. ENERGIE EN ECONOMIE

17. Aangezien Rusland energie als wapen gebruikt, zal de Europese Unie eensgezind haar burgers en bedrijven blijven beschermen en met spoed de nodige maatregelen nemen.
18. De Europese Raad heeft overeenstemming bereikt over het feit dat, in het licht van de huidige crisis, de inspanningen om in de gehele Unie de vraag terug te dringen, de voorzieningszekerheid te waarborgen, rantsoenering te voorkomen en de energieprijzen voor huishoudens en bedrijven te verlagen, moeten worden versneld en opgevoerd, en dat de integriteit van de eengemaakte markt moet worden gehandhaafd.

De Europese Raad roept de Raad en de Commissie op dringend concrete besluiten in te dienen over de volgende aanvullende maatregelen, alsmede over de voorstellen van de Commissie, nadat zij de gevolgen daarvan hebben beoordeeld voor met name bestaande contracten, met inbegrip van het onverlet laten van langetermijncontracten, een en ander rekening houdend met de verschillende energiemixen en nationale omstandigheden:

- a) vrijwillige gezamenlijke aankoop van gas, met uitzondering van de bindende bundeling van de vraag voor een volume gelijk aan 15 % van de vulbehoeften van de opslaginstallaties, volgens de nationale behoeften, en bespoediging van de onderhandelingen met betrouwbare partners met het oog op wederzijds voordelige partnerschappen, waarbij het collectieve marktgewicht van de Unie wordt benut en optimaal gebruik wordt gemaakt van het EU-energieplatform, dat ook openstaat voor de Westelijke Balkan en de drie geassocieerde oostelijke partners;
- b) uiterlijk begin 2023 een nieuwe complementaire benchmark die de omstandigheden op de gasmarkt nauwkeuriger weergeeft;

- c) een tijdelijke dynamische prijscorridor voor aardgastransacties voor het direct beperken van perioden van buitensporige gasprijzen, rekening houdend met de beschermingsmaatregelen zoals vervat in artikel 23, lid 2, van de ontwerpverordening van de Raad die werd voorgesteld op 18 oktober 2022;
- d) een tijdelijk EU-kader dat gericht is op het beperken van de gasprijs voor elektriciteitsopwekking, met inbegrip van een kosten-batenanalyse, zonder wijziging van de merit order, terwijl een verhoogd gasverbruik wordt voorkomen, en waarbij de financierings- en distributiegevolgen en de gevolgen voor stromen naar niet-EU-landen in aanmerking worden genomen;
- e) verbeteringen aan de werking van de energiemarkten om de markttransparantie te vergroten, de liquiditeitsstress te verminderen en de factoren die de volatiliteit van de gasprijzen verhogen, weg te nemen, terwijl het behoud van financiële stabiliteit wordt gewaarborgd;
- f) versnelde vereenvoudiging van de vergunningsprocedures om de uitrol van hernieuwbare energie en energienetten te bespoedigen, met inbegrip van noodmaatregelen op basis van artikel 122 VWEU;
- g) energiesolidariteitsmaatregelen bij verstoringen van de gasvoorziening op nationaal, regionaal of Unieniveau, bij gebreke van bilaterale solidariteitsovereenkomsten;
- h) meer inspanningen om energie te besparen;

- i) mobilisering van relevante instrumenten op nationaal en op EU-niveau. Tegelijkertijd bestaat de onmiddellijke prioriteit erin huishoudens en bedrijven te beschermen, met name de meest kwetsbare in onze samenlevingen. Het is ook van fundamenteel belang dat het mondiale concurrentievermogen van de Unie bewaard blijft. Alle relevante instrumenten op nationaal en EU-niveau moeten worden ingezet om de veerkracht van onze economieën te vergroten, terwijl het mondiale concurrentievermogen van Europa wordt gevrijwaard en het gelijke speelveld op en de integriteit van de eengemaakte markt worden gehandhaafd. De Europese Raad is vastbesloten zijn beleidsreacties nauw te coördineren. Hij wijst op het belang van nauwe coördinatie en van gemeenschappelijke oplossingen op Europees niveau, indien nodig, en is vastbesloten onze beleidsdoelstellingen op eensgezinde wijze te verwezenlijken. De Raad blijft de economische ontwikkelingen van dichtbij monitoren en is vastbesloten onze coördinatie verder te versterken, teneinde te zorgen voor een vastberaden en soepele beleidsrespons.
- 19. De Europese Raad herhaalt dat de investeringen in energie-efficiëntie, in toekomstbestendige energie-infrastructuur, met inbegrip van interconnecties en opslag, en in innovatieve technologieën voor hernieuwbare energie, moeten worden opgevoerd.
 - 20. De Europese Raad verzoekt de Commissie voort te maken met de werkzaamheden omtrent de structurele hervorming van de elektriciteitsmarkt, met inbegrip van een effectbeoordeling, en roept op tot verdere vooruitgang om te komen tot een volledige energie-unie met een tweeledig doel, namelijk Europese energiesoevereiniteit en klimaatneutraliteit.
 - 21. De Europese Raad blijft de kwestie op de voet volgen.

IV. EXTERNE BETREKKINGEN

22. De Europese Raad hield een strategische bespreking over de betrekkingen van de Europese Unie met China.
23. Ook werden de voorbereidingen voor de aanstaande jubileumtop EU-Asean op 14 december 2022 besproken. De top zal de gelegenheid bieden om het strategische partnerschap tussen de Europese Unie en de Asean verder te verdiepen en ons beider gehechtheid aan het internationaal recht en aan internationaal overeengekomen normen en standaarden te benadrukken, alsmede om nadrukkelijk te wijzen op de gemeenschappelijke belangen die onze twee regio's al zo lang in een partnerschap verenigen.
24. De Europese Raad heeft de balans opgemaakt van de voorbereidingen voor de conferentie van de Verenigde Naties over klimaatverandering in Sharm-el-Sheikh van 2022 (COP27) en voor de 15e Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake biologische diversiteit (tweede deel) in Montreal. Gelet op de steeds heviger en frequentere extreme weersomstandigheden, waaronder hittegolven, natuurbranden en overstromingen, en op het ongekende wereldwijde biodiversiteitsverlies, benadrukte de Europese Raad dat de mondiale respons op de klimaatnoodtoestand en de biodiversiteitscrisis hoogdringend moet worden opgeschroefd. Om de 1,5 °C-doelstelling binnen bereik te houden, roept de Europese Raad alle partijen, en met name de grote economieën, ertoe op hun nationaal bepaalde bijdragen tijdig voor COP27 te heroverwegen en te verhogen. De Europese Raad roept daarnaast op tot het vaststellen van een ambitieus, alomvattend en transformatief mondiaal biodiversiteitskader voor de periode na 2020 om het biodiversiteitsverlies te stoppen en terug te draaien.
25. De Europese Raad veroordeelt het onverdedigbare en onaanvaardbare gebruik van geweld door de Iraanse autoriteiten tegen vreedzame demonstranten, met name vrouwen, en is ingenomen met de beperkende maatregelen die de EU op 17 oktober 2022 heeft aangenomen tegen de plegers van deze ernstige mensenrechtenschendingen. Hij dringt er bij Iran op aan onmiddellijk een einde te maken aan het gewelddadige optreden tegen vreedzame demonstranten en de gedetineerden vrij te laten, met volledige inachtneming van hun burgerlijke en politieke rechten.